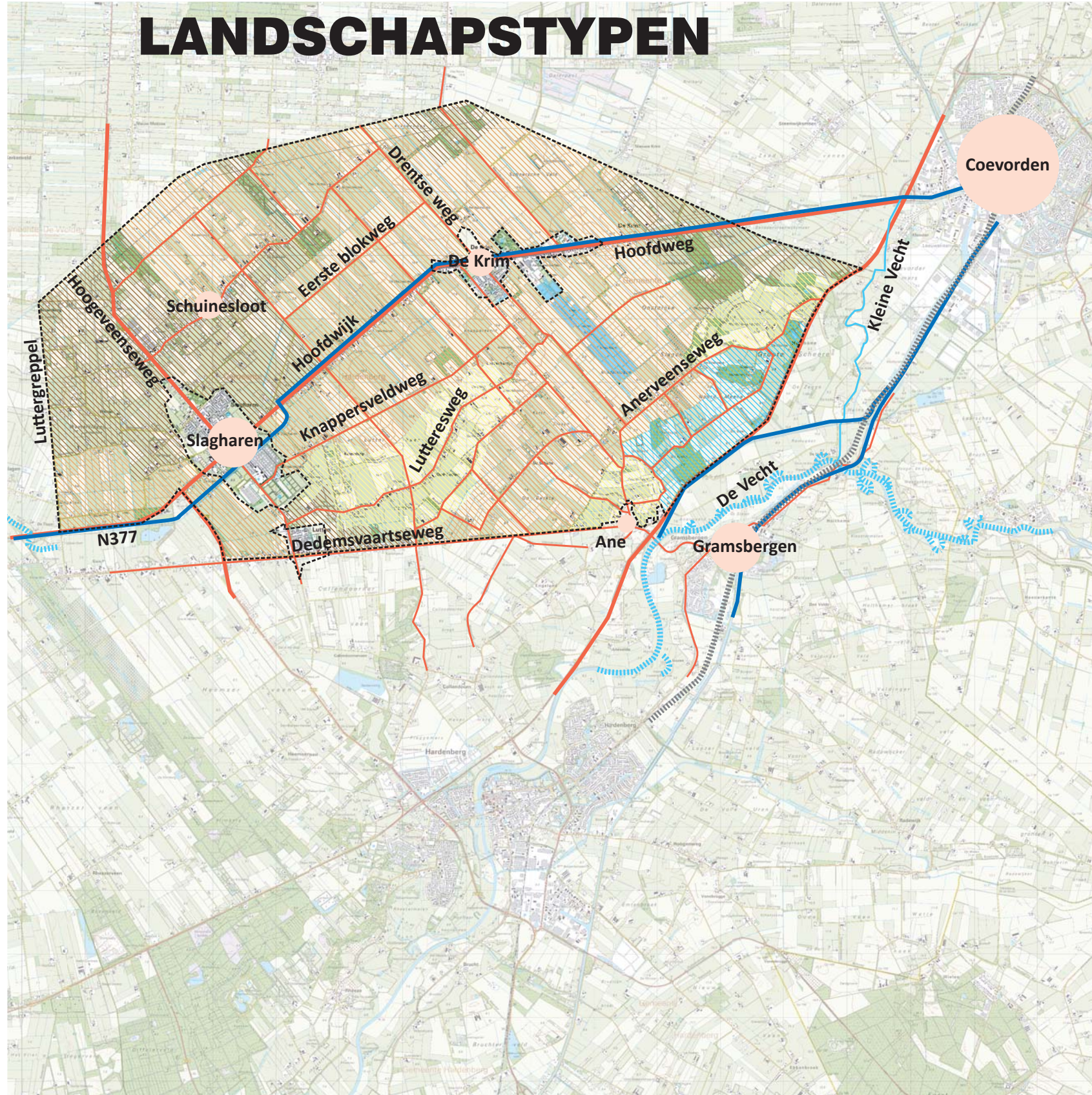

LANDSCHAP
L
IDENTITEIT
I
K A A R T
K

SLAGHAREN - DE KRIM - (OUD) LUTTEN

LANDSCHAPSTYPEN

Open veenontginningslandschap

Besloten veenontginningslandschap

Essen- en hoevenlandschap

Beekdallandschap

INLEIDING

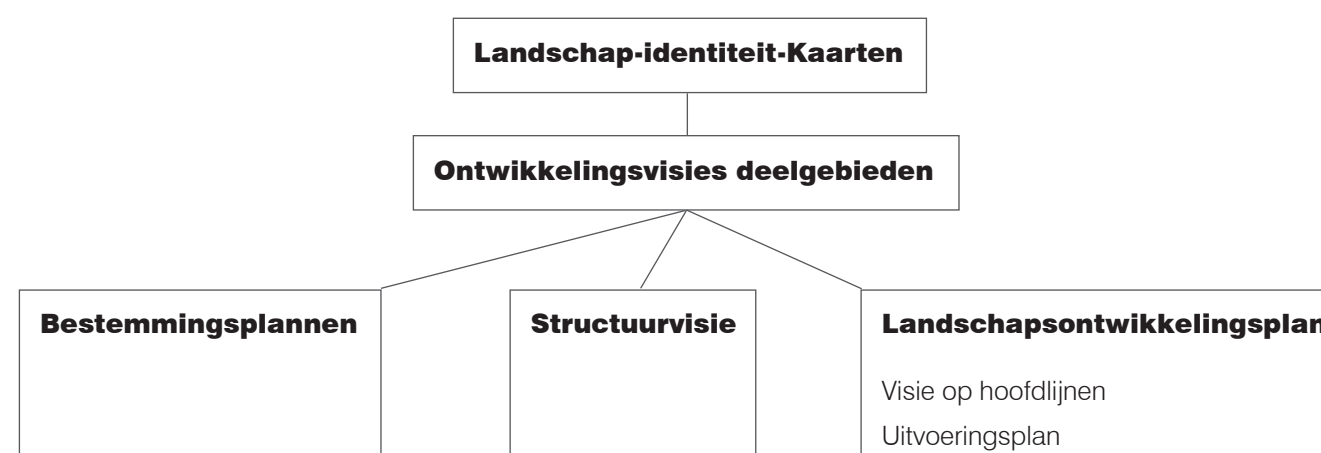
Achtergrond

De gemeente Hardenberg werkt momenteel aan drie plannen voor het buitengebied:

- Bestemmingsplan(nen) buitengebied
- Structuurvisie
- Landschapsontwikkelingsplan (LOP)

De gemeente wil regie voeren op de ontwikkeling van het landelijk gebied. Daarbij wil de gemeente een meer richtinggevende rol gaan innemen, gericht op het versterken van de ruimtelijke kwaliteit. Ruimtelijke kwaliteit is echter een breed begrip, dat deels subjectief van aard is. In de Visienota Buitengebied is dit gedefinieerd als "eigen identiteit". Dit speelt bij de opstelling van de hierboven genoemde plannen een belangrijke rol.

Om tot de drie producten te komen, worden de stappen gevolgd zoals in het onderstaande schema staan weergegeven. Eerst wordt de identiteit van de deelgebieden bepaald. Met dit doel zijn Landschap-Identiteit-Kaarten (LIK's) voor zeven deelgebieden opgesteld. In de LIK's worden de specifieke kenmerken en kwaliteiten van de deelgebieden vastgelegd. Aan de hand van de LIK kan worden bepaald of toekomstige ontwikkelingen passend zijn (bestemmingsplan buitengebied en structuurvisie) en welke ontwikkelingen en verbeterpunten aanleiding zijn om te werken aan behoud en versterking van het landschap (Landschapsontwikkelingsplan). Voor het bestemmingsplan geldt dat aan passende ontwikkelingen zo min mogelijk juridische beperkingen moeten worden opgelegd. Het bestemmingsplan en het LOP bieden handvaten voor versterking van de ruimtelijke kwaliteit.

Na de opstelling van de LIK's en de ontwikkelingsvisies voor de deelgebieden gaan de drie planprocessen hun eigen weg. De LIK's en de ontwikkelingsvisies voor de deelgebieden vormen de basis voor de drie plannen.

De gemeente heeft deze aanpak eerst op de pilotgebieden Reestdal en Bergentheim-Zuid toegepast.

Inhoud LIK

De LIK Slagharen - de Krim - (oud) Lutten bestaat uit een boekje op A3 formaat met daarin een beknopte schematische weergave van de sterke punten, zwakke punten, kansen en bedreigingen voor het gebied.

Het schema is het resultaat van een analyse van verschillende kenmerken die bepalend zijn voor de identiteit, zoals bebouwing, beplanting en grondgebruik.

Deze analyse is opgenomen in het achtergronddocument LIK. Net als in de schema's zijn in het achtergronddocument ook de resultaten opgenomen van de excursie die met de Plaatselijk Belangen organisaties heeft plaatsgevonden.

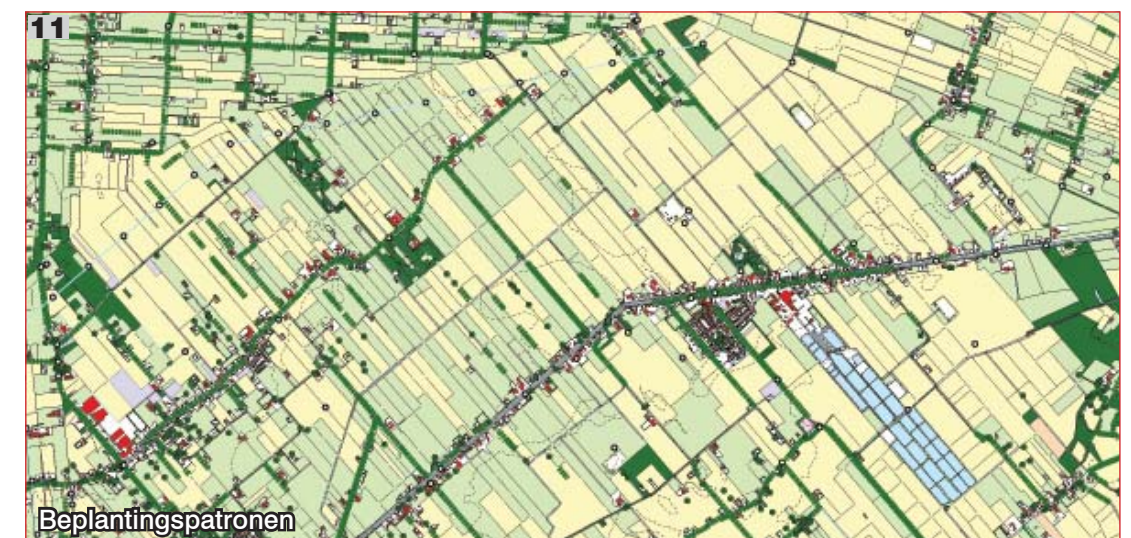
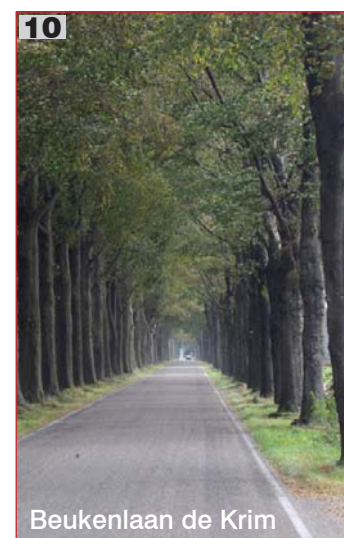
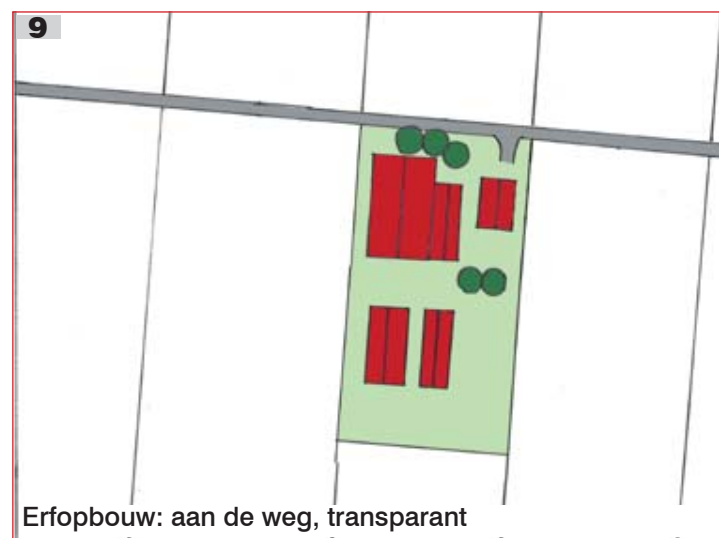
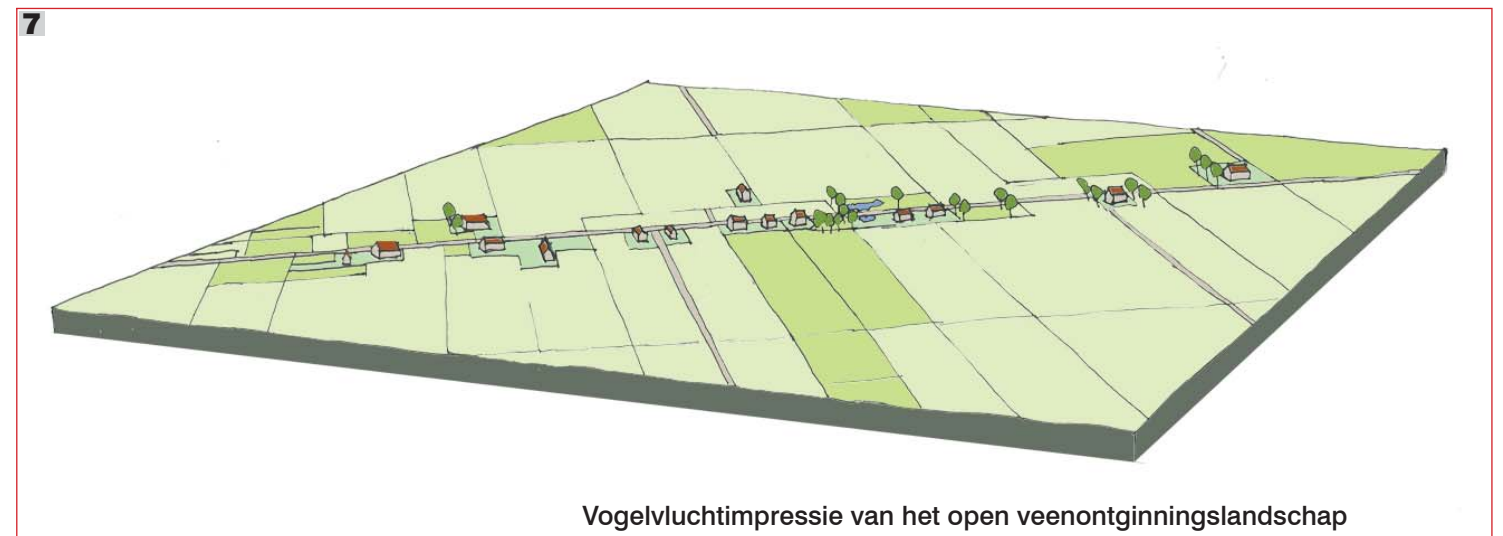
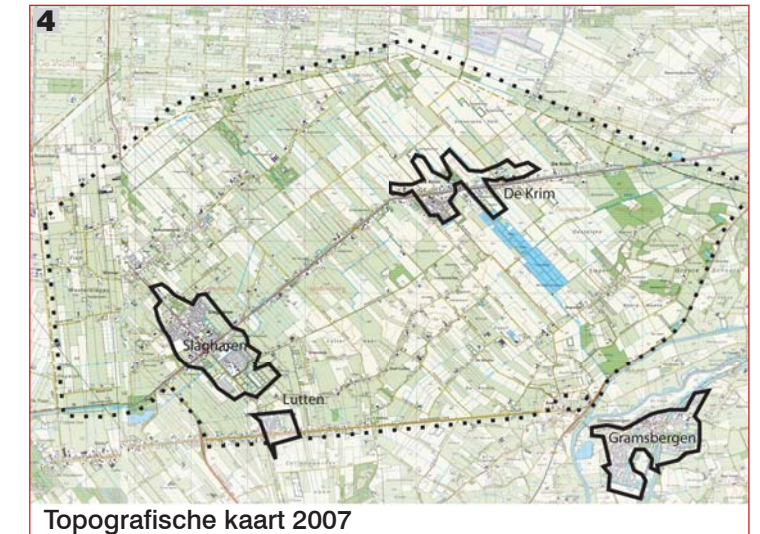
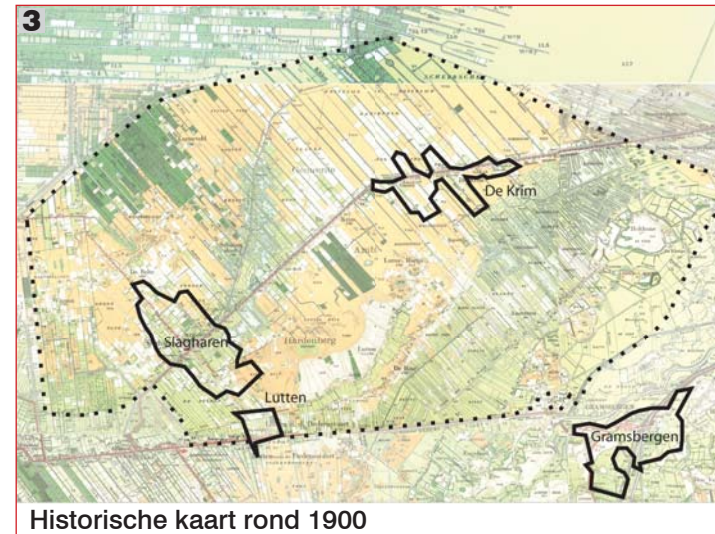
Deze LIK is het resultaat van een integraal proces tussen de gemeente Hardenberg, werkgroepen (Plaatselijk Belangen organisaties), de klankbordgroep en Nieuwland Advies. Gebruikte bronnen zijn onder meer de landschapsbeleidsplannen Avereest, Hardenberg en Gramsbergen, (historische) topografische kaarten en de resultaten van de werkbijeenkomsten.

Leeswijzer

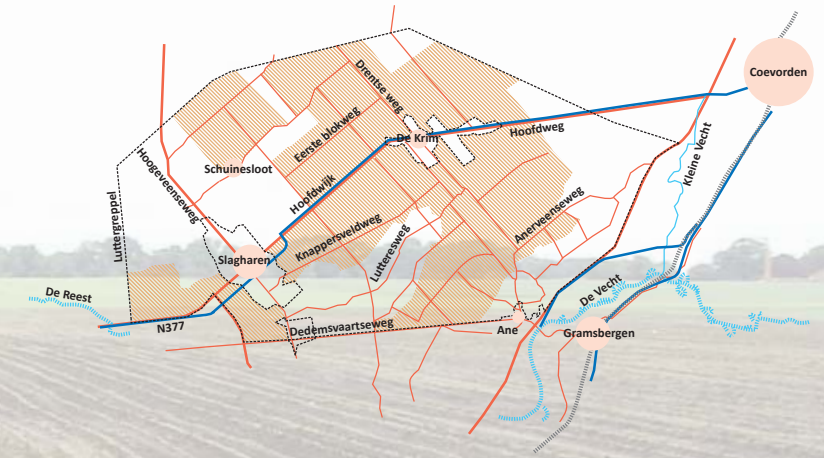
De identiteit van het gebied komt voort uit de ontstaansgeschiedenis en de daarmee samenhangende landschapstypen. In de LIK is daarom een onderscheid gemaakt tussen de verschillende landschapstypen die in het gebied voorkomen. Deze landschapstypen zijn op een overzichtskaart opgenomen (zie de naastgelegen pagina). Vervolgens is voor het gebied een schema opgesteld, waarin een overzicht is opgenomen van de aanwezige waardevolle en storende kenmerken. Ook zijn de kansen of juist bedreigingen voor deze kenmerken omschreven. Getracht is de invulling van de schema's zo objectief mogelijk te houden. Wel zijn de resultaten van de excursie in de schema's verwerkt, omdat de beleving van het landschap ook bepalend is voor de identiteit (belevingswaarde).

In de schema's staan in de vorm van genummerde grijze blokjes verwijzingen opgenomen naar de toelichtende afbeeldingen en foto's.

OPEN VEENONTGINNINGSLANDSCHAP

Open veenontginningslandschap

Open veenontginningslandschap	Bebouwing	Routing	Verkaveling	Beplantingspatronen	Erven	Massa/ ruimte en reliëf	Grond-/ landgebruik	Functie & activiteit	Licht & donkerte	Natuur	Geur	
Open veenontginningslandschap	Sterk	- kanaallinten: De Krim en Lutton - bebouwingslinten Schuinesloot en Oud-Lutton met doorzichten - Groningse boerderijen (bij de Krim) - bebouwing aan de weg	- strak, rechtlijnig wegenpatroon - de Lutterhoofdwijk en de Dedemsvaartseweg zijn dragers van de ontsluiting	goed zichtbare, rationele, lange strokenverkaveling vanaf ontginningsassen de Lutterhoofdwijk en Dedemsvaartseweg	wegbeplanting (enkelzijdig) langs ontginningsassen en wegen haaks daarop	- erven aan de weg - grote rationele huiskavels met transparante beplanting	- openheid, weidsheid - massa aan de wegen, doorzichten naar de open gebieden	agrarisch	- hoofdfunctie landbouw - wonen in bebouwings- of kanaallinten Lutton, De Krim, Schuinesloot	licht langs de wegen, donker in het achterland	- ten oosten van de Krim hoge biodiversiteit - gebied De Vloevelden heeft hoge natuurwaarden	
	Zwak	kanaal niet meer herkenbaar in Lutton	veel wegen te smal voor landbouwverkeer	wijkenstructuur deels herkenbaar als sloten		her en der aanwezige bebouwing in open gebied				verdroging Vloevelden (achteruitgang watervogels en ganzen)		
	Kansen	grote boerderijen splitsen in meerdere wooneenheden	verbetering wegen voor landbouwverkeer						- plaatselijk ruimte voor nieuwe agrarische bedrijven - ruime bouwkavels - verbrede landbouw - ruimte voor nieuwe kleinschalige economische functies in voormalige agrarische bebouwing (VAB's)		- verbetering beheer natuurterreinen, Vloevelden - wijkenstructuur verbeteren voor versterking groenblauw netwerk en verhoging biodiversiteit	
	Bedreigingen			afname sloten- en wijkenstructuur			toename bebouwing in open gebied			lichtoverlast moderne agrarische bebouwing		enkele verspreide locaties met hoge geurbelasting: Gedempte Schuinesloot, Elimmerweg en Schuineslootweg

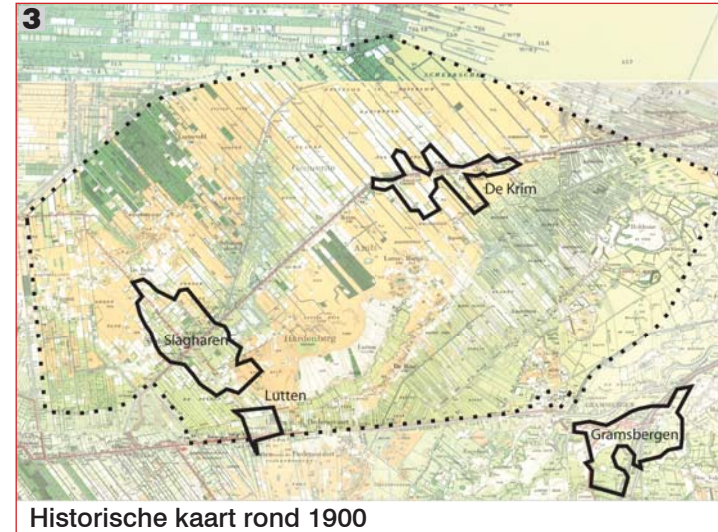
BESLOTEN VEENONTGINNINGSLANDSCHAP

1 Kronkelige weg met wegbeplanting

2 Burgererf in half open landschap

3 Historische kaart rond 1900

4 Topografische kaart 2007

5 Bosgebied in omgeving van Schuinesloot

6 Erf zonder erfbeplanting

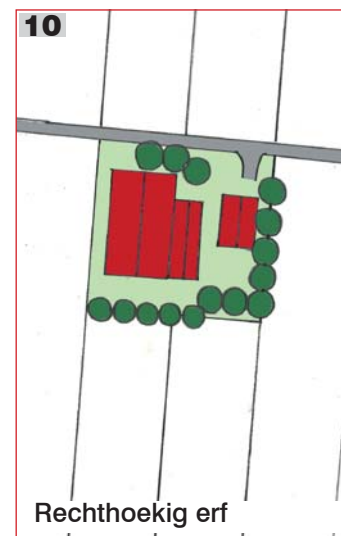
7 Vogelvluchtimpresie van het besloten veenontginningslandschap

8 Agrarisch grondgebruik

9 Wijk met bosopstanden op de achtergrond

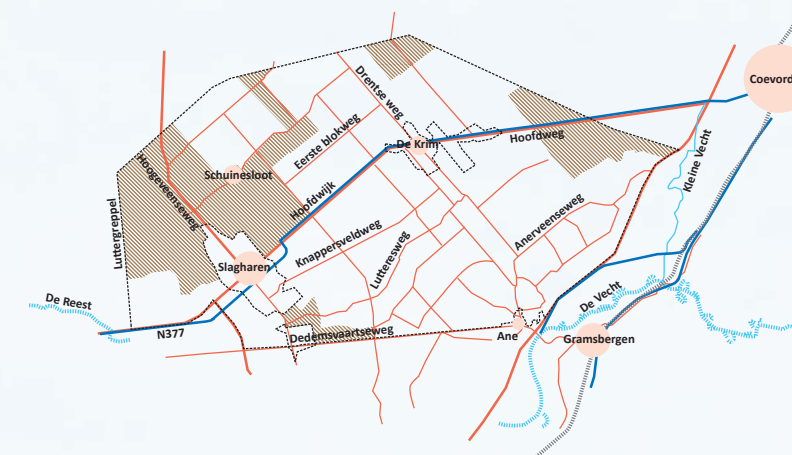

10 Rechthoekig erf

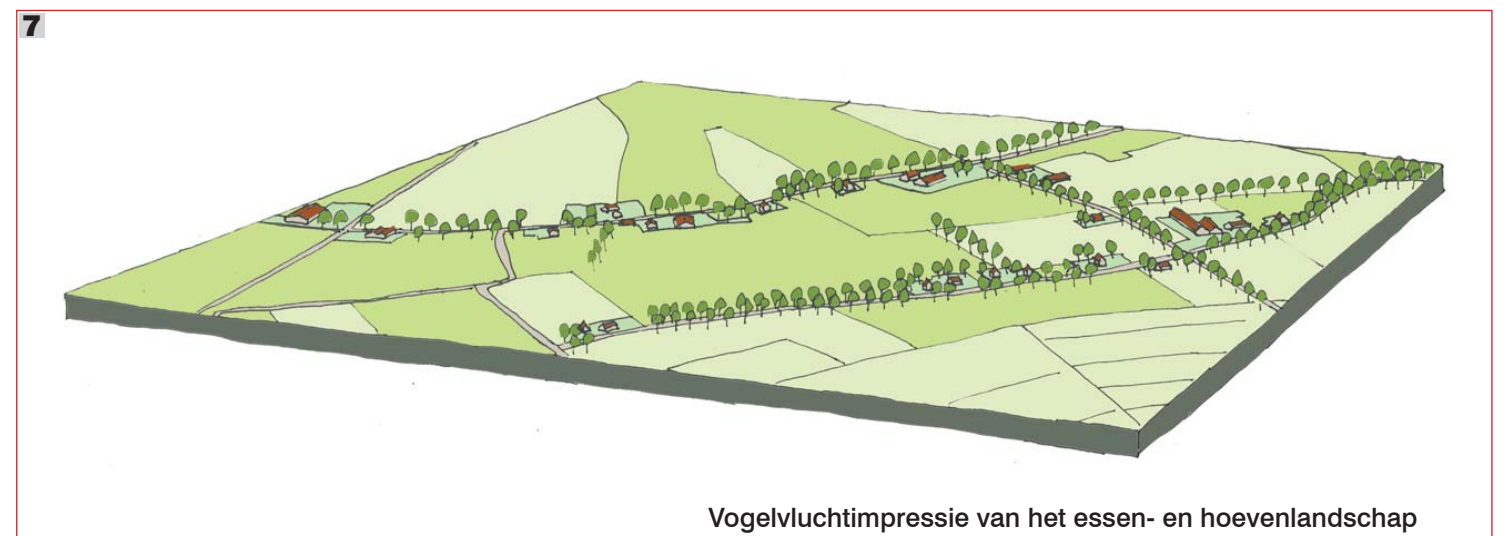
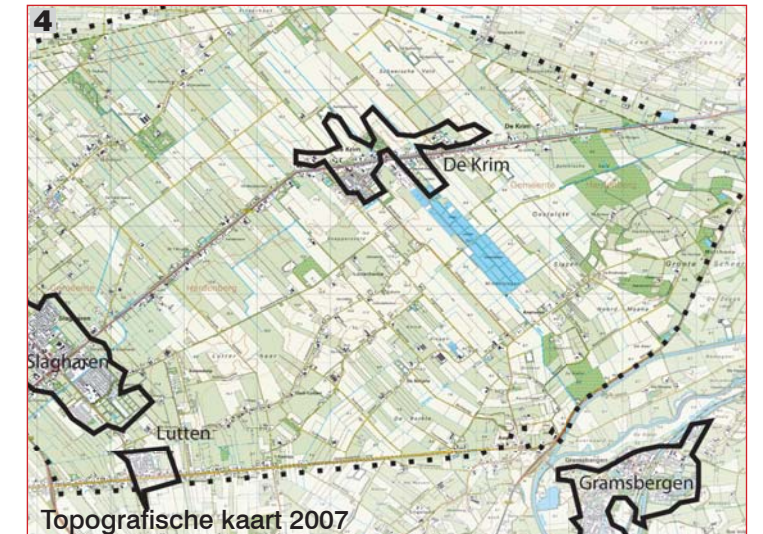
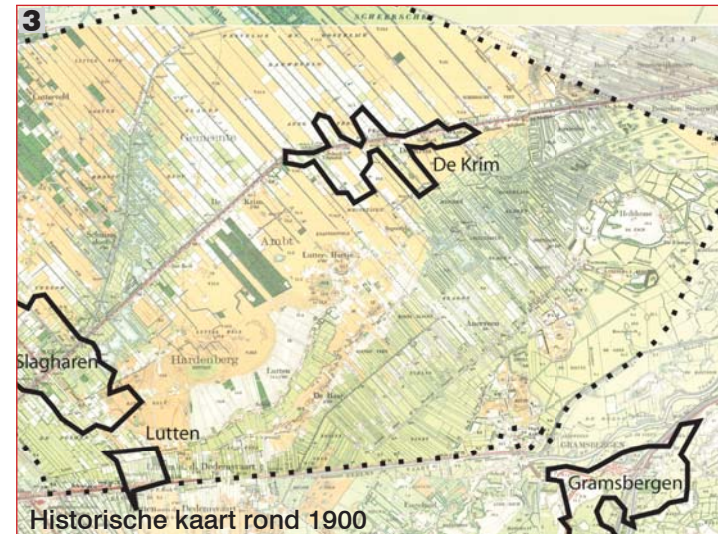
11 Beplantingspatronen

Besloten veenontginningslandschap

Besloten veenontginningslandschap	Bebouwing	Routing	Verkaveling	Bepantingspatronen	Erven	Massa/ ruimte en reliëf	Grond-/ landgebruik	Functie & activiteit	Licht & donkerte	Natuur	Geur
Sterk	- verspreide bebouwing - bebouwingslinten De Belt / Schuinesloot en Dedemsvaartseweg - diverse bouwstijlen - enclaves arbeiderswoningen Kikkerhoek en Dommerswijk	- kronkelig wegenpatroon Westerlagen en Schuinesloot - strakke, rechte, rechtlijnige wegen in ontginningsrichting (noordwest-zuidoost geïntendeerd)	- rationele, rechthoekige / strookvormige verkaveling - structuur van hoofdrijen herkenbaar in wegenstructuur (o.a. Gedempte Schuinesloot, Dedemsvaartseweg)	- wegbeplanting - perceelgrensbeplanting - kleine bosjes bij de kernen (o.a. bij Luttenveld en Stobbeplas)	- rechthoekige erven, met kopgevel naar de weg - bebouwing vaak verstrooid op het erf - erven met erfbeplanting	- half open landschap - dekzandrug (glooiend landschap) - overgangsgebied open / besloten	- agrarisch - bos	diversiteit aan functies zoals landbouw, wonen en kleinschalige niet-agrarische bedrijvigheid	donker gebied	- lage biodiversiteit gebied ten westen van Slagharen - hoge biodiversiteit ten oosten van Slagharen, bosjes Luttenveld en Stobbeplas	
		1	3 4 7 9	1 5 7 9 11	10	1 9	8	2 8			
Zwak					- leegstaande oude schuren - niet landschappelijk ingepaste erven - verrommeling	slechte verkaveling (veel veldkavels)					
					6						
Kansen			behoud zichtbaarheid strookvormige verkaveling slagen	herstel laanbeplanting	- verbeteren beeldkwaliteit erven door toepassen VAB-beleid en Rood-voor-rood - versterken erfopbouw en erfbeplanting - stimuleren kleinschalige bedrijvigheid aan huis			- ruimte voor nieuwe kleinschalige economische functies in voormalige agrarische bebouwing (VAB's) - verbreding en specialisatie landbouw		- verbetering beheer kleine natuurterreinen - versterking groenblauw netwerk en verhoging biodiversiteit	
Bedreigingen	verdere toename verrommeling door afname agrarische functie										enkele locaties met hoge geurbelasting aan de Hoogeveenseweg

ESSEN- EN HOEVENLANDSCHAP

Essen- en hoevenlandschap

Essen- en hoevenlandschap	Bebouwing	Routing	Verkaveling	Bepantingspatronen	Erven	Massa/ ruimte en reliëf	Grond-/ landgebruik	Functie & activiteit	Licht & donkerte	Natuur	Geur
Sterk	- saksische boerderijen in Oud-Lutten en Holthone - boerderijen gelegen op de flank van de es - voormalige arbeiderswoningen (Keiendorp)	kronkelig wegenpatroon	onregelmatige, grootschalige verkaveling op de essen	- houtwallen - wegbeplanting - bosjes rondom Holthonesesch	- agrarische erven aan de rand van de es (Oud Lutten en Holthonesesch) - verspreide erven (Keuterhoek en landgoed Grootte Scheere) - losse strooiing gebouwen op het erf - erven met de achterkant aan de weg bij Lutteres - erven met grote solitaire bomen	- open ruimten en reliëf Lutteres en Holthonesesch - massa geclusterd op erven en perceelgrenzen	agrarisch	- landbouw; veehouderij - verbrede landbouw	donker	hoge biodiversiteit	
Zwak					herkwerken als perceel-scheiding in omgeving Keiendorp						
Kansen	nieuwe bebouwing qua architectuur laten passen bij de gebiedskenmerken			uitvoering achterstallig onderhoud en herstel landschapselementen				- verbreden economische basis landgoed De Grootte Scheere - ruimte voor kleinschalige recreatieve functies bij Ane		versterking groenblauw netwerk en verhoging biodiversiteit door herstel en onderhoud kleine landschapselementen	
Bedreigingen						bebouwing op de es					enkele locaties met hoge geurbelasting Oud Lutten en ten noorden van Ane

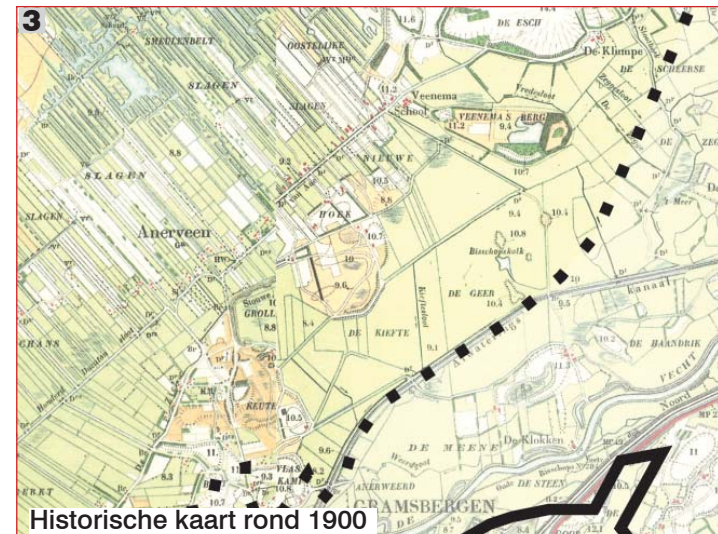
BEEKDALLANDSCHAP

De Dommersvaart

Het open beekdallandschap

Historische kaart rond 1900

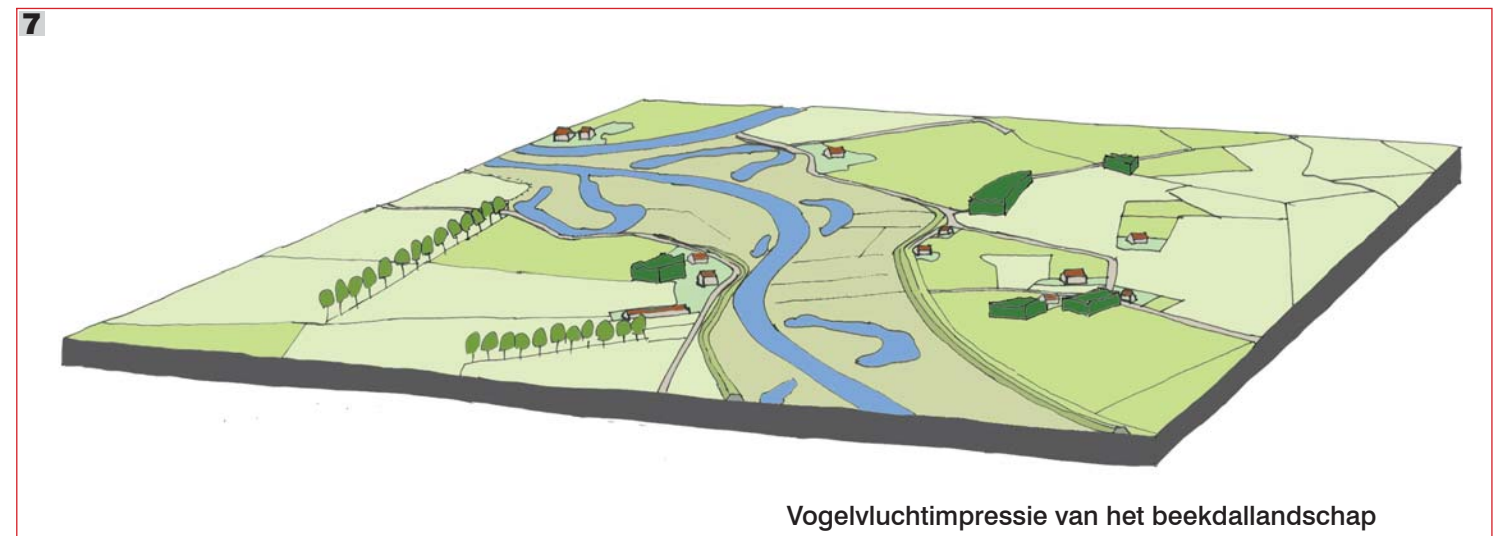
Topografische kaart 2007

Open erf

Dijk langs het Afwateringskanaal

Vogelvluchtimpresie van het beekdallandschap

Agrarisch gerelateerd grondgebruik

Wegen zonder beplanting

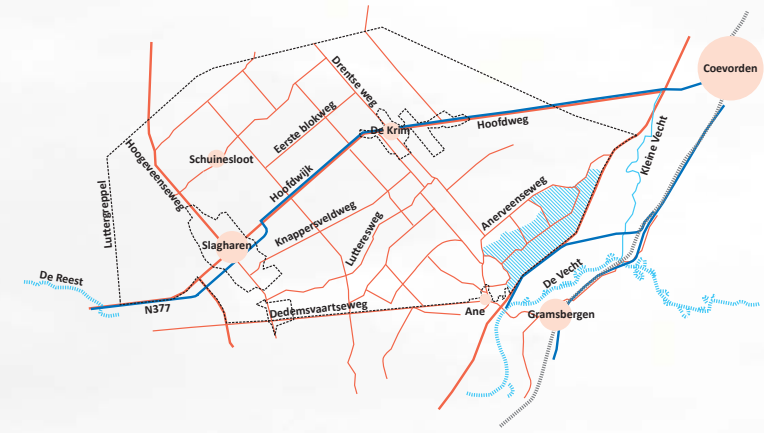

Weg op dijklichaam (Verlengde Stuwdijk)

Beplantingspatronen

Beekdallandschap

Beekdallandschap		Bebouwing	Routing	Verkaveling	Bepantingspatronen	Erven	Massa/ ruimte en reliëf	Grond/ landgebruik	Functie & activiteit	Licht & donkerte	Natuur	Geur
Beekdallandschap	Sterk	- op hooggelegen plekken - gelegen aan de weg	- beperkte infrastructuur - wegen deels op dijklichaam	regelmatige blokverkaveling	- bosgebied De Kiefte - wegbeplanting aan de randen	- boerderijen op terpen - open erven	open gebied	- agrarisch - retentiegebied	- landbouw - waterretentie		hoge biodiversiteit	
	Zwak		- verkeersveiligheid N34 - doorsnijding beekdal door N34				ruimtelijke relatie met de Vecht ontbreekt door doorsnijding N34 en Afwateringskanaal					
	Kansen										versterking groenblauw netwerk en verhoging biodiversiteit door natuurvriendelijk berm- en oeverbeheer (o.a. Dommersvaart)	
	Bedreigingen											enkele locaties met hoge geurbelasting

COLOFON

Nieuwland

LIK Slagharen - De Krim - (Oud) Lutten

Projectcode: 0452 HOL

Datum: december 2011

Opdrachtgever:

Gemeente Hardenberg

Postbus 500

7770 BA Hardenberg

Tel: 0523 - 289 111

Contactpersoon: dhr. J. Wuite

Opdrachtnemer:

Nieuwland Advies

Postbus 522

6700 AM Wageningen

Tel: 0317 - 467246

Contactpersoon: dhr. M. Scherrenburg

LANDSCHAP
L
IDENTITEIT
K
K A A R T
K

SLAGHAREN - DE KRIM - (OUD) LUTTEN